

Frá fiskaaliframsýningini og ráðstevnuni í Trondheim:

Áhugavert at roynt útseting av svørtum hummara í Føroyum

Í døgnum 25.—27 august varð fiskaalingarstevna hildin í Trondheim

Umframt eina stóra framsýning, vóru eisini fyrilestrar hildnir um skelja-

Peter Hovgaard er føroyingur, og hann hevur búið í Noregi síðani miðskeiðis í fimtiárunum. Hann starvast sum ammannuensis við Sogn og Fjordane Distriktshøgskole. Hann helt eisini fyrilestur á framsýningini í Trondheimi

aling, og um fódur til laks og sil.

Tann fyrsti fyrilesturinn um skeljaaling varð hildin av Petur Hovgaard, sum er føroyingur, ið flutti til Noregs mitt í fimtiárunum. Hann starvast nú sum ammannuensis við Sogn og Fjordane Distriktshøgskule.

Ostrualing

Hann byrjaði við at greiða frá møguleikanum fyri ostrualing.

Tað finnst tvínni ostrusløg, sum verða ald í Europa í dag. Annað slag-ið er tann sokallaða europeiska ostran (Ostrea edulis), og hin er tann sokallaða stillahavsostran (Cras-ostraea gigas).

Ostruyngul kann fáast til vegga við innsamling frá náttúruni, ella gjøgnum kunstiga kleking. Í USA klára teir at klekja bæði sløgin, men í Onglandi hevur tað gingið meira strilti at klekja edulis, og tað bleiv sagt, at orsökina til trupulleikarnar hjá eingilsmönnum helst er tann, at teir ikki nýta nóg reint vatn.

Tá ið startfóðringin er liðug verða ostrurnar fluttar í búr, sum verða hongd út í sjógvin, har tað driva fódurpartiklar framvið, sum ostran kann eta. Meðan hitakvivið undir gyting, kleking og startfóðring er stórt, so visir tað seg, at fódurtilgongd hevur meir at siga enn temperatururin undir vokstri, tá ostrurnar eru í búri í sjónum.

Tann europeiska ostran, edulis, er meira virðismikil enn gigas. Prisurin er í dag í Fraklandi umleið 3 kr. pr. stk. fyri edulis, og 1 kr. fyri gigas. Men sum

nevnt er tað lættari at klekja gigas, sum eisini veksur skjótari, og er meira harðfør. Tað bleiv at enda fært fram, at ostrualing ikki kundi gerðast nøkur vinna av týðningi, fyrr enn klekistøðir blivu bygdar.

Jákupskel

Spurdur um møguleikarnar fyri at ala jákupskel, svaraði Petur Hovgaard, at teir óiva eru góðir. Hann visti á, at skotar høvdu havt góðan vøkstur. Jákupskelja-

yingul verður fangað við at seta nylonstumpar út í sjógvin, har yngli drivur framvið eftir gyting. Síðani verður yngli flutt yvir í »ostrubúður«. Norskar royndir við »hane-skjell«, sum er nær í slekt við jákupskel vísa, at vøxturin í búrum uppi í sjónum, er nógv betri enn vøxturin á botni, tí tað er mest av føði longur uppi í sjónum.

Kræklingar

Petur Hovgaard kom eisini inn á kræklinga-aling, men hetta evni bleiv nærri viðgjørt av Bjarne Rieber, sum er stjóri á einari alifyrirøku, Norsk Akvakultur, ið hevur satsað nógv upp á krækling. Teir hava millum annað

Aldar jákupskeljar í búri

byggt eitt stórt framleiðsluvirki, sum skal kóka kræklingin, og reinsa skeljarnar frá. Hann segði, at teir blivu førir fyri at selja kræklingamatin, kókvatnið og skeljarnar, og at teir út frá dagsins prisum fóru at keypa livandi krækling fr á alarunum fyri 1,20—1,70 kr. pr. kg. alt eftir góðsku.

Rieber kom síðani inn á marknaðarviðurskiftini fyri kræklingi í síni heild og hann segði, at prisurin á kræklingi er farin nógv upp tað síðsta árið, millum annað av tí, at koreanarar ikki eru førir fyri at selja krækling til undirpris longur. Hann nevndi sum dømi, at meðan sviar í fjør fingi eina góða krónu fyri kg. av livandi skel í Europu, so fáa teir í ár 4—5 kr. pr. kg.

Atli Gregersen, ið lesur á lærda háskúlanum innan fiskivinnu í Tromsø, hevur skrivað hesa greinina. Hann er nú við at skriva seruppgávu innan fiskaaling. Atli var hjástaddur, tá ein stór fiskaaliframsýning varð hildin í Trondheimi í døgnum 25.—27. august í ár. Har hitti hann fólk og prátaði við tey um aling. Vit geva orðið til Atla:

Síðani bleiv ein meting gjørd av, hvussu stórar samlaðar útreiðslur ein alari hevur av at ala 1 kg. av kræklingi. Tað var ávíst, at jú størri alistøðirnar eru, jú báligeri er framleiðslan pr. kg. og hann nevndi at ein alistøð sum alir 200 tons árliga, alt í alt hevur ein framleiðslukostnað upp á umleið 75 oyru pr. kg.

At enda nevndi Rieber, at N.A. hevur stóran áhuga fyri ostrualing, og at teir høvdu ætlanir um at byggja eina klekistøð til at klekja edulis ostruna.

Sum heild kann sigast, at tað sær út til, at norðmenn í dag meina, at tað er økonomiskt grundarlag fyri skeljaaling av ymsum slag. Hvussu eru so møguleikarnir í Føroyum kann ein spyrja.

Vit eru longu farnir í gongd at ala krækling, og

vakstrarúrslitini eru góð, og nú frættist, at menn eru farnir at royna at ala jákupskel. Møguleikarnir fyri at gera royndir her eru rættiliga góðir, tí vit hava í dag bæði framleiðsluvirkið og marknað/slutól, to tað einasta vit mugu finna út av, er um aling av jákupskel er so bilig, at skelin kann seljast við vinningi til framleiðsluvirkið.

Um vit skulu í holt við ostrualing, so mugu vit innflyta ostru, tí hon finst ikki hjá okkum. Tá vit vita, at smittuvandin er stórur, mugu vit fara fram við varðsemi. Men tað er helst gjørligt at innflyta so mikið av ostru, at tað verður grundarlag fyri gyting-kleking-startfóðring, sum tá mátti farið fram í rættliga heitum sjógvi, eitt nú við kraftverkið á Sundi.

Hummer-unge 6 uker gammel.

Hummaraaling í Noregi. Hesin hummarin er seks vikur gamal

Tveir av fyrireikarunum frammanfyri inngongdina til fiskaaliframsýningina í Trondheimi